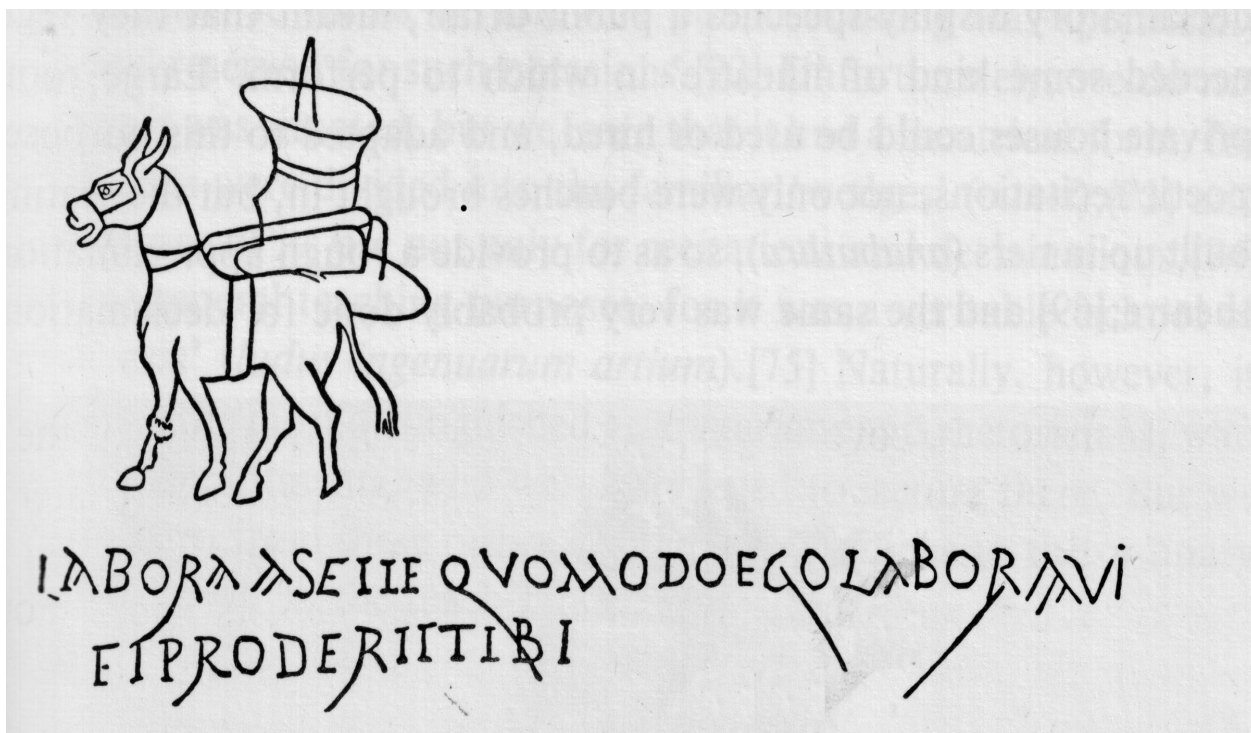

I. del

I.

Risba in napis na zidu ene od učilnic šole, ki je bila v zgradbi na rimskem griču Palatinu, danes znani kot *Domus Gelotiana*:

1. Prepišite besedilo, vstavite vejice na ustrezno mesto:

_____.

2. Postavite besedilo v množino:

_____.

_____/ 5 točk

II.

Obkrožite številko pred tistimi povedmi, v katerih bi lahko odvisni stavek ali Acl nadomestili z *nihil*:

1. Dixi tibi me eum vidisse.
2. Imperavit mihi, ut exirem.
3. Parabar, ut abirem.
4. Hoc audivi, cum ambulabam.

_____ / 4 točke

III.

Iz spodnjega seznama izberite ustrezní glagol in ga vstavite v 3. os. sg. indikativa perfekta tako, da bo nastal smiseln stavek.

Iulia Paulum _____.

Iulia libro _____.

Iulia Paulo _____.

Iulia librum _____.

Iulia Pauli _____.

Glagoli:

invidere

uti

legere

amare

adesse

proficisci

cogitare

oblivisci

rogare

_____ / 10 točk

IV.

Latinski napis, odkrit v kraju Chicester v Angliji. Izvira iz 2. polovice 1. stoletja po Kr.:

NEPTVNO ET MINERVAE
TEMPLUM
O SALUTE DO S DIVINA
EX AVCTORITATE T CLAUDI
COGIDUBNI RE GNI BRIT
GIVM FABRORVM ET VI IN E
T D S D DONANTE AREAM
ENTE PVDENTINI FIL

Slovenski prevod besedila se glasi:

Neptunu in Minervi je svetišče za blagor božanske (= vladarjeve) hiše na pobudo Tiberija Klavdija Kogidubna, velikega kralja Britanije, posvetilo iz lastnega denarja združenje tesarjev in (tistih), ki so v njem (= posameznih članov), zemljišče (pa) je dal Valens, Pudentinov sin.

Na napisu so uporabljene naslednje okrajšave:

T = Tiberi

D S D = de sua pecunia dedicaverunt

BRIT = Britanniae

FIL = filio

Na označenih mestih vstavite manjkajoče črke in pri tem upoštevajte naslednji dve pravili:

- *u* in *v* se oba pišeta s črko *V*.

- Dve enaki črki druga za drugo se pišeta enojno.

_____/ 23 točk

V.

Odlomek iz članka, objavljenega v Reviji Srp, letn. II, št. 3 – 4 april 1994:

Iz raziskav vrednotnega sistema _____ (*ustanov*)

Ključni metodološki problem _____ (*zgradbe*) Kataloga je shema. Shema je hevristični _____ (*ustaljena oblika*), ki omogoča _____ (*grajenje zgradbe*) problemov v Katalog. Shema je sočasno osnova za računalniško _____ (*zgradbo*), obdelavo, _____ (*predstavitev*) Kataloga problemov. Njegova vsebina pa je in ostane odvisna od jasne (pregledno razvidne) semantične _____ (*besedne oblike*) problemov medija in medijev v celotnem _____ (*sporočanjskem*) polju. Shema omogoča hevristično _____ (*obnovitev*) predvidljivih problemov iz _____ (*zgradbe*) sheme, to je takih, ki jih empirično zajemanje bodisi izpušča, bodisi se še ni dokopalo do njih, ali pa jih iz določenih razlogov (npr. ideoloških) potiska iz _____ (*prilagoditve sodobnemu pojmovanju*) v javnosti. /.../

Za reševanje problema naročnine je potreben še širši uvid. Ko ga osvetlimo v okviru sheme _____ (*sporočanskega*) _____ (*postopka*), zadenemo v problem _____ vloge (*sporočanskega sredstva*) v sistemu. Če nas zanima utemeljitev pobiranja radiotelevizijske naročnine, nas mora zanimati njena utemeljitev v okviru celotnega vrednotnega sistema _____ (*ustanov*) ali, krajše rečeno, v _____ (*zakonitosti*) sistema. Te širše (teoretske) analize pa ne razrešujem v tej raziskavi, ob reševanju tega problema, tu je le uporabljeno in le povzeto dosedanje

raziskovanje in osvetljevanje vrednotnega sistema _____ (*ustanov*),
 vrednotnih _____ (*naravnosti*) _____ (*sporočanje*
sredstva) in _____ (*množičnih*) _____ (*sporočanje*
sredstev).
 _____ (*naloga*) kataloga problemov je predvsem ta, da omogoča
 shematsko obravnavo problema v okviru celote. Sama _____
 (*predstavitev*) pa skuša to shematskost preseči.

1. Vstavite na označena mesta latinsko tujko, ki po pomenu ustreza slovenskemu izrazu v oklepaju. Za izhodišče vzemite eno od latinskih besed s spodnjega seznama.

Primer: _____ (*besedne oblike*) ⇒ formulacije

[v seznamu je beseda *formula*]

Latinske besede:

actus → actualis	medius
communicatio	modus → modellus
institutio	oriri → oriens
formula	praesens → praesentare
fungi → functio	processus
legitimus	(re)construere → restructio
massa („obilica, množica“) → massivus	structura

2. Ostale tujke v besedilu so prevzete iz grščine. Podčrtajte jih!

Primer: Ključni metodološki problem > Ključni metodološki problem

_____/ 25 točk

II. del

I.

Prevedite v slovenščino:

Equus Alexandri regis et capite¹ et nomine "Bucephalos"² fuit. Emptus est talentis tredecim³ et regi Philippo donatus; hoc autem aeris nostri summa est sestertia trecenta duodecim⁴. Ubi ornatus erat armatusque ad proelium, numquam incendi⁵ se ab alio nisi ab rege passus est. Cum insidens in eo Alexander bello Indico in hostium cuneum non satis sibi providens inmisisset coniectisque undique in Alexandrum telis vulneribus altis in cervice atque in latere equus perfossus esset, moribundus tamen ac prope iam exsanguis e mediis hostibus⁶ regem vivacissimo cursu retulit atque, ubi eum extra tela⁷ extulerat, ilico concidit et domini iam superstitis⁸ securus quasi cum sensus⁹ humani solacio animam exspiravit. Tum rex Alexander parta eius belli victoria¹⁰ oppidum in isdem locis condidit idque ob equi honores "Bucephalon" appellavit.

Aulus Gellius, Noctes Atticae V, 2

_____/ 42 točk

1 „po glavi“ (po videzu glave).

2 Grška beseda, ki pomeni „Vologlavec“.

3 *talentis tredecim* „za trinajst talentov“.

4 = *trecenta duodecim milia sestertiorum*.

5 „zajahati“.

6 *e mediis hostibus* „iz srede sovražnikov“.

7 *extra tela* „izven dosega puščic“.

8 *domini /.../ superstitis*: odvisno od *securus* „prepričan“.

9 Gen. sg., odvisen od *solacio*.

10 *parta /.../ victoria*: absolutni ablativ „ko je bila dosežena zmaga“.

II.

Italijanski humanist Leon Battista Alberti v delu *De pictura libri tres*, ki je izšlo leta 1435, piše tudi o osnovah geometrije in risanja. Spodnji odlomek je z začetka prve knjige.

Itaque principio novisse oportet punctum esse signum, ut ita loquar, quod minime possit in partes dividi. Signum hoc loco appello, quicquid in superficie ita insit, ut possit oculo conspici. /.../ Puncta quidem, si continenter in ordine iungantur, lineam extendent. Erit itaque apud nos linea signum, cuius longitudo sane in partes dividi possit, sed erit usque adeo latitudine tenuissima, ut nusquam findi possit. Linearum alia recta dicitur, alia flexa. Recta linea est signum a puncto ad punctum directe in longum protensum. Flexa¹¹ ea est, quae a puncto ad punctum non recto gressu¹², sed facto sinu¹³ fluxerit. Lineae plures quasi fila in tela adacta si cohaereant, superficiem ducent. Est namque superficies extrema¹⁴ corporis pars, quae non profunditate aliqua, sed latitudine tantum longitudineque atque perinde suis qualitatibus cognoscatur. /.../ Circularis quidem linea est ipsa fimbria, quae totum circulum continet. Circulus vero est forma superficiei, quam linea veluti corona obambit¹⁵, quod si in medio aderit punctus, omnes radii ab hoc ipso puncto directe ad coronam ducti longitudine inter se aequales sunt. Ac is idem medius punctus centrum circuli dicitur. Linea idcirco recta, quae bis coronam circuli secuerit perque centrum recta ibit, ea diameter circuli apud mathematicos vocatur.

(I, 2.)

11 Namreč *linea*.

12 *gressus* „korak“.

13 Absolutni ablativ.

14 Spada k *pars*.

15 Glagol *ob-ambire* „obdajati“.

Vprašanja:

1. Iz besedila izpišite definicijo:

a) točke:

(4 točke)

b) ploskve:

(4 točke)

c) kroga:

(4 točki)

2. Ali avtor trdi, da je točka neskončno majhna?

(1 točka)

3. Ali *linea* tukaj pomeni „premica“ ali „daljica“?

(1 točka)

4. Beseda *fimbria* pomeni v klasični latinščini „obšiv“. Kako bi jo prevedli tukaj?

(2 točki)

_____/ 16 točk

III.

Naslednji odlomek je iz Terencijeve komedije Adelphoe (Brata) pesnika Publija Terencija Afra, verzi 324–328:

SO: Quid est? Quid trepidas?

GE. Ei mihi!

CA. Quid festinas, mi Geta? Animam recipe!

GE. Prorsus.

SO. Quid istuc „prorsus“ ergo est?

GE. Periimus!

SO. Eloquere ergo, te obsecro! Quid actum est?

GE. Iam!

SO. Quid iam, Geta?

GE. Aeschinus!

SO. Quid is ergo?

GE. Alienus est a nostra familia!

SO. Hem, perii. Qua re?

GE. Amare ocepit aliam!

SO. Vae miserae mihi!

Pogovarjajo se o mladeniču Ajshinu, ki ga ni na odru. Osebe, ki nastopajo v tem odlomku, so: mati njegove zaročenke, njen suženj in hčerina dovilja.

Napišite, katera oseba je suženj, katera mati in katera dojlja.

SO: _____

CA: _____

GE: _____

_____/ 6 točk